

Lesarabrøv**Runavíkar býráð og demokrati**

Tann 8. des. var veljarin boðsendur at seta fólk í bygda- og býráðini kring landið. Tá so valhølini vóru stongd hetta kvøld, so fóru valnevndirnar í holt við teirra fyriskipaðu uppteljingar, efturfylgt av fínteljing, onkustaðnis tvær ferðir. Vit hava tibeit so greiðar reglur hesum viðvíkjandi, at vit sleppa frá teim ábreiðslum, sum so ofta koma fyrri um valsvik í ósviliseraða heiminum.

Síðani sigur kommunulóg-in, at hann, sum er útteikaður sum fyrstvaldi persónur, skal kalla nývaldu persónarnar saman, soleiðis at bygda- og býráðini kunnu skipa seg. Hetta skal vera gjørt innan árs-løk.

Í Runavíkar kommunu upplivdu vit tað lögna, at tað vóru nakrir persónar, sum ikki høvdu tið at fylgja ásettu mannagongdini, men tóku og útteikaðu seg sum ein meiriluta, hvar teir enná útteikaðu seg sum formann fyrri býráðnum, og formenn í teim ymsu nevndunum. Hetta alt, uttan at fyrstvaldi persónur hevði kallað saman.

Fyrri at bera í bótufilaka fyrri hesi ódemokratisku mannagongd, sleingja teir nú um seg við ósanindum, sum skulu seta teir, ið standa uttanfyri meirilutan, ið eitt soverðið ljós, at tað eru teir, sum hava skyldina.

Um alt býráðið var nývalt, so var talan bert um at seta bý-

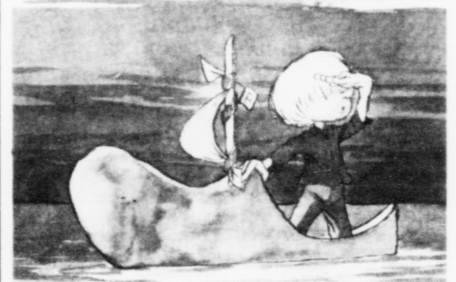
ráðsformann, men her er talan um at sitandi býráðsformaður samstundis er fyrstvaldi persónur í býráðnum. Tískil er her talan um at »smíða« býráðsformannin úr sessinum, sum fólk ið hevur ynskt hann sitandi í.

Við tað at 4 ár ganga til veljarin kann vísa hesum harkalið hvat teir meina um slíka mannagongd, er bert at vóna at jólabóðskapurin, bóðskapurin um hann, sum sjálvur er samleikin, hevur gjørt eitt soverðið inntrykt, at tá regluliga valið av formanni og nevndum helst beint áðrenn nýr fer fram, so virða hesir menn fólkaviljan í ein soverðan mun, at teir taka avstand frá teirra stóra og

ódemokratiska mistaki. Minnstast skulu tit, at tit eru settir at forvalta fólkaviljan, og tískil ikki mugu traðka hann undir fótum.

Veljararnir hava víst tykkum hvat teir vilja og harvið gjørt sína skyldu. Valnevndirnar hava syrgt fyrri at tit ikki nýtast at ivast í fólkaviljanum, og gjørt sína skyldu. Gangið tit nú í somu sporum og gerið skyldu tykkara. So skulu vit sum veljarar taka ábyrgd saman við tykkum í teim fyra komandi árum.

Veljari

Undir Tussafjølum

ÓSKAR HERMANSSON
FOTOGRAFÍFRAKTILLAGS

Rættartryggin í vanda

Fáir munnu teir rættshugsandi froyingar vera, sum í 1992 eru í vanda, at rættartryggin hjá Føroyum og froyingum er í vanda. Lógloysi viðvíkjandi almennum veðhaldum og øðrum fíggjargæðum til vitleys projekt er væl kent. Lógloysið innan grannskoðan landskassans seinastu árin er eisini væl kent. Eisini er lógfrøðsliga máttloysið væl kent, tá tað snýr seg um at vera »korrektur« innan almennu umsitingina. (Dømi er gongdin í undirgrundarmálum).

Undirgrundarmálið, ið óneyðugt tók 17 ár

T.d. tók tað ikki færri enn 17 ár at samráðast við dansku ríkisstjórnina um yvirtøku av ráevnum í undirgrundini sum froykskt sermál í samsvari við heimastýrslógina. Orsøkin til hesa drúgu 17-ára samráðing var hin einfalda, at froyiskir politikarar vóru so kúðtíttir um lóg og rætt (stýrisskipan landsins, heimastýrslógina), at teir yvir fyrri dønnum kravdu »ognarrættin« til undirgrundina. Slíkur kravi skiltu danir sum vera man einki av. »Der er ikke noget at rætte om«, svaraði Anker Jørgensen hesum politikarum aftur. Við mentaðum politikarum, ið kendu til lóg og rætt og stýrisskipan landsins nýttust

slíkar samráðingar ikki at tikið meira enn 2 tímar. Víst verður annars til greina stubba frá undirritaða um hetta evnið í Sosialinum seinasta týsdag, 22. desember.

Sjóvinnubankin fallit, m.a. vegna kommunulán

Sjóvinnubankamálið er eitt annað skelkandi dømi um, at rættartryggin í Føroyum er í vanda. Týsdagin hin 6. okt. 1992 mistu nógvir froyingar partabævaognir sínar í Sjóvinnubankinum, m.a. tí 4 kommunur av fíggjareftirlitinum vóru mettar at vera fallit og ikki færa fyrri at gjalda síni lán aftur. Hevur nakar nakrantíð í einum rættarsamfelagi høyrð um, at ein kommuna ikki kann gjalda síni lán aftur? Svárið má vera nei.

Ein kommuna kann so sanniliga ikki metast ájavnt við eitt partafelag ella ein privatverks. Ein kommuna er ein almennur myndugleiki. Ein kommuna hevur sum almennur myndugleiki í síðsta enda fingið sínar heimildir og sínar uppgávur tillutaðar av statsmaktini, og tað er statsmaktin, sum skal borga fyrri lógum, rætti, rættartrygd og landaskili. Er ein slíkur almennur myndugleiki fíggjarglaga fallit, er hann so ikki eisini fallit í

moralskum týðningi? Eitt er, at eitt lóting og eitt landstýri einki skeivt sigga í, at privatir lánveitarar missa pening, sum teir hava lánt út til froyiskar kommunur. Hetta er í sær sjálvum ein »falliterklæring« frá landsins myndugleikum. Men kann danska statsmaktin, m.a. danski statsministerin Poul Schlüter, veruliga tola, at ein almennur myndugleiki innan hitt danska ríkið ikki kann gjalda síni lán aftur?

Ein syndarlig umboðan á danatíngi

Spell at Føroyar onga umboðan hava á danatíngi, sum kann endurgeva orð Torstein Petersens frá 1948, og minna danir á ábyrgd teirra í 1992.

Spell at Føroyar onga umboðan hava á danatíngi, sum kann endurgeva orð P. M. Dams frá 1948 – P. M. Dam var samríkismaður um ein háls, serliga tí hann ræddist tøvandi fólkareðsligt sinnlag og tøvandi virðing fyrri lógum og rætti hjá ávísium bólkum í Føroyum.

Spell at Føroyar onga umboðan hava á danatíngi, sum opið og alment kann greiða danskum politikarum – m.a. hini sera demokratiskt sinnaðu Kirsten Jacobsen – frá sannleikanum um statsrættarligu viðurskiði Føroya. (Sí greina

stubba frá undirritaða um hetta evnið í Sosialinum seinasta týsdag 22. desember).

Sjálvstýrslógin, ið m.a. skal geva hvørjum froyingni »stempel á reyvina«

Meðan alt hetta gongur fyrri seg, sita Atli Dam, Jógvan Sundstein, Óli Breckmann & Co (m.a. fyrr. blaðmaður á Dagblaðnum Niclas Johannesen), Jákup Lindenskov & Co í sveitabroti og fyrrreika ella gleða seg til eina nýggja sjálvstýrslóg fyrri Føroyar. Sambært eini sjónvarpsending í 3 partum fyrri kortum, skal henda sjálvstýrslóg m.a. so at síga geva hvørjum froyingni hetta stempel á reyvina: »Tu skal eita froyingur!« Eitt er at spæla froyingur í skinni. Annað er eisini at vera sannur froyingur í anda og sinni. Hvussu góðir froyingar í anda og sinni hava hesir nevndu 5 politikarar verið, nú teir hava leitt tjóðina undir útlendska umsiting? Hava teir ikki heldur eins og embætismennir í Gabelstíðini og á døggum Nólsoyar Páls verið útlendingar í anda og sinni, og hava teir ikki framt útlendskan ágang móti sonnum froyingum?

Tað er so sanniliga orsøk til at stúra fyrri, at rættartryggin hjá Føroyum og froyingum kemur í alstóran vanda, um ikki ansað verður eftir.

Tað er tó umráðandi, at fólk ikki gerast ill við sínar politikarar, tí slík vreiði gagnar ikki. Eitt fólk fær teir politikarar, sum tað við sínum hugsanum um samfelagsviðurskiði ger seg uppiborið til at fáa. Tað hevði gagnað meira, um hvør einstakur vendir tí møguligu vreiðini móti sær sjálvum, sum hugsað og valt hevur hesi seinastu nógvu árin.

Við ynskjum um eitt gott nýggjár

Ólavur Christiansen

Nýggj bók eftir Oskar Hermannsson

UNDIR TUSSAFJØLLUM er nýggj bók við søgum og sangum, sum Oskar Hermannsson hevur skrivað.

Oskar Hermannsson hevur sum kunnugt skrivað og yrkt nógv gjøgnum árin. Hann hevur skrivað í bløðum og tóðarritum og hevur verið fastur gestur í mongum jólablaði. Eitt skeið var hann ritstjóri á mánaðarblaðnum GLUGGANUM, og í mong ár hevur hann saman við øðrum stjórnáð útgávu av jólablaðnum FOLV.

Oskar hevur nú savnað úrval av tí, sum hann hevur skrivað til børn: yrkingar, søgur og sangir. Og hetta er nú givið út í bókini Undir Tussafjølum. Flest øll tilkommin fara at kennast við tussasøgurnar, og ikki

minni sangirnar hjá Oskari, t.d. sangirnar Beinta og Skiparin litli.

Hetta er kærkomin bók, tí søgurnar eru stuttligar og hóska væl at lesa upp fyrri børnum.

Abbasonur Oskar, Bárður Hermannsson, hevur gjørt permumyndina til bókina og eisini tær sera hegnislugu myndirnar til søgurnar og sangirnar í bókini.

Undir Tussafjølum hevur áður verið send limunum í bókaklubbanum og er nú komin í bókabúðirnar. Bókadeild Føroya Lærarafelags gevur út, og prentararbeiði hevur P. Einarsson og sangir. Og hetta er nú givið út í bókini Undir Tussafjølum. Flest øll tilkommin fara at kennast við tussasøgurnar, og ikki

Góð hús til sølu

Til hægstbjóðandi eru hús á Mouritsarvegi í Hoyvík til sølu.

Húsini eru bygd í 1986 úr fyrsta floks tilfari. Kjallarin er innrættaður og væl hóskaði at leiga út.

Øll áhugað eru vælkomin at hyggja eftir avtalu.

Tlf. 19512 – 18182

FLOGFERÐA-SEÐLAR
Atlantic Airways
III / SAS
DAVAR
ICELANDIA
TLF. 15900
-titt ferðasamband við útheimin

sosialurin – er altíð á staðnum